

Posudek diplomové práce

Název práce: Feministická interpretace v Koránu

Autorka: Michaela Obersteinová

Michaela Obersteinová zvolila velmi náročné téma. Podle mého přesvědčení se s ním vyrovnala skvěle. V první kapitole své práce nabízí stručný dějinný přehled normativní interpretace Koránu, zvláštní pozornost věnuje revizi tradičních výkladových postupů v souvislosti s kulturními trendy 19. a 20. století – a věnuje se také složitě otázce, do jaké míry tyto navrhované revize souvisejí s kulturním vlivem Západu na tradiční svět islámu (jak tvrdí oponenti těchto trendů).

V následující kapitole autorka definuje klíčové termíny a nastiňuje krátké dějiny feminismu v muslimském prostředí, až po vznik „islámského feminismu“ v nedávné době. Následující kapitola práce je z hlediska jejího tématu klíčová (zatímco předchozí dvě byly vlastně především přípravou pracovního pole představením relevantních souvislostí).

Autorka přesvědčivě odůvodňuje svoji volbu čtyř reprezentativních představitelk feministické exegeze Koránu (Amina Wadud, Asma Barlas, Riffat Hassan a Azíza al-Hibrí). Následuje ukázková prezentace výkladové práce s Koránem, na níž jsou zřetelně patrné principy feministické hermeneutiky.

Nejprve autorka dokumentuje způsob, jakým zvolené feministické autorky pojednávají o teologických kořenech víry v mužskou nadřazenost (ve vztahu k učení o stvoření člověka a o Pádu). Dále ukazuje, jak tyto autorky dokládají „antipatriarchálnost Koránu“ a nakonec vybírá nejkontroverznější a nejdiskutovanější témata a pasáže Koránu týkající se vztahu mužů a žen a jejich vzájemného postavení v rodině a ve společnosti. V poslední kapitole autorka na základě předchozích zjištění formuluje obecné principy feministické hermeneutiky, nakolik jsou doložitelné v díle sledovaných autorek.

Práci považuji za přínosnou, metodicky přehlednou, ve svých závěrech přesvědčivou, jazykově a stylisticky velmi zdařilou (zjištěné pravopisné chyby či jazykové nepřesnosti jsem označil tužkou v rukopisu práce). Autorka suverenně pracuje s relevantní odbornou literaturou (v angličtině), její znalost arabštiny jí dovoluje podrobně sledovat a komentovat výkladové možnosti koranických veršů, kterými se v práci zabývá.

Práci by pochopitelně prospělo, kdyby sledovaných feministických autorek bylo více, a kdyby rozprava nad jejich hermeneutickými zásadami byla podrobnější. Nicméně: práce je podle mého soudu vynikající a navrhuji hodnocení A.

8. září 2009

Pavel Hošek